

Skev fördelning hotar globaliseringen

Östgöta Corren den 19 september 2008

Globalisering är ett mycket omdiskuterat ämne. En av de viktigaste orsakerna till varför åsikterna går isär är oenigheten kring effekterna på inkomstfördelningen. Kritiker menar att globaliseringen skapar ojämlikhet och att fattiga grupper drabbas av ökad arbetslöshet och ökade inkomstskillnader. Samtidigt menar Internationella valutafonden och Världsbanken att globaliseringen lyft miljontals människor ur fattigdom.

För att klargöra hur globalisering påverkar inkomsternas fördelning har vi på uppdrag av regeringens Globaliseringsråd skrivit en rapport som kan sammanfattas i fyra punkter:

1. Globaliseringen är positiv för ekonomin. Möjligheter för handel, specialisering och konkurrens skapas och ger en effektivare resursanvändning och ett rikare produktutbud. Merparten av både teoretisk som empirisk forskning talar för att globaliseringen skapar betydande vinster för ekonomin som helhet.
2. Frihandeln har små effekter på inkomstfördelningen. De studier som försökt isolera effekterna av handelsglobalisering finner en viss tendens till ökad inkomstspridning men dessa effekter är genomgående mycket små. I stället verkar andra faktorer, som teknologisk utveckling och nationella konjunkturer, vara betydligt viktigare än frihandel för att öka eller minska nationella inkomstskillnader.
3. Kapitalets ökade rörlighet gynnar främst toppen. Globaliseringen av finansiella marknader har ökat kapitalets internationella rörlighet. Hot om utflyttning av produktion kan till exempel avhålla löntagare från krav på ökat löneutrymme i utbyte mot att behålla sina jobb. Kapitalmarknadens globalisering gynnar dessutom personer med stort kapital när dessa kan diversifiera sina portföljer bättre och flytta kapital till områden med lägre beskattning. Sammantaget har detta bidragit till en ökad inkomst- och förmögenhetspridning. Det är dock svårt att säga i vilken utsträckning denna utveckling är orsakad av globalisering.
4. Globaliseringen hotas ifall dess vinster fördelas för skevt. Trots att globaliseringen totalt sett är ekonomiskt gynnsam råder det ingen tvekan om att vissa grupper i samhället kan påverkas mycket negativt av de omställningar som är globaliseringens logiska följd. Uppfattningen att globaliseringen har negativa konsekvenser kan resultera i antiglobaliseringskrav som skulle vara mycket negativa för Sverige. Den goda nyheten är därför att globaliseringsvinsterna skapar ett ekonomiskt utrymme för att samhället ska kunna kompensera utsatta grupper eller på olika sätt stödja omställningen. En sådan politik skapar förutsättningar för att globaliseringen ska fortsätta verka för utveckling och välstånd.

Jesper Roine
fil dr, SITE, Handelshögskolan i Stockholm

Daniel Waldenström
fil dr, IFN